Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 93
číslo: 24
16. června 2013
Cena: 8 Kč

Konference o humanitární pomoci

Za účasti klíčových aktérů z oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce a na základě spolupráce Husova institutu teologických studií s náboženskou obcí Praha 3-Žižkov a s podporou Vysoké školy zdravotnictva a sociálnej práce sv. Alžbety se 17. května uskutečnila v prostorách Bohoslovecké koleje na Žižkově mezinárodní vědecká konference s názvem Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce v roce 2013 a další aspekty pomoci.

Zazněly zde především otázky vývoje a dalšího směřování humanitární pomoci ve světě. Koordinátoři Mgr. Monika Nová a Tomáš Netřeba pojali konferenci jako možnost studentů získat a vyměnit si zkušenosti, informace a nápady v oblasti humanitární pomoci od odborníků působících v nejrůznějších sektorech oboru. K diskusím pozvali přední specialisty z nevládních organizací, neziskového sektoru, vysokých škol a médií.

Konferenci zahájil pozdravem bratr biskup David Tonzar. Mimo jiné se jí zúčastnil ředitel sekce humanitární pomoci a rozvojové spolupráce organizace *Člověk v tísni* Bc. Jan Mrkvička, za *Arcidiecézní charitu Praha* přijala pozvání Mgr. Kristina Mezereková, za *Ekumenickou akademii Praha* pak její ředitel ThDr. Jiří Silný. Naši církev zastupoval Mgr. Phanuel Osweto, Ph.D., který představil svůj úspěšný projekt ***Afrika Africe***, a Mgr. Pavel Brichta s příspěvkem ***„Duchovní služba v Armádě ČR“***.

Vystoupili též zástupci neziskových organizací, např. *Bindu o. s.*, *Checomacoco n. o., Chizika a Wontanara o. s.*, ze Slovenské republiky přijely zástupkyně organizace *Dvojfarebný svet o. s.* Dalšími přednášejícími byli dobrovolníci, kteří pomáhali v humanitárních projektech po celém světě (Indie, Mosambik, Uganda, Zambie, Haiti a další), a mohli tak zprostředkovat posluchačům vlastní zážitky z dobrovolnických misí.

Celou akci provázela výstava na téma Afghánistán a Česká armáda, která byla zapůjčena z ministerstva obrany. Doprovodnou akcí byl též prodej fair trade produktů a afrických výrobků.

Z konference je vydán sborník přednášek, který byl k dispozici již v den konání a který obsahuje většinu příspěvků, navíc i některé, které zde nezazněly, jako například příspěvek bratra Mgr. Tibora Brečky na téma: ***„Možnosti duchovních při mimořádných událostech“***.

Konference probíhala ve velmi pohodovém duchu, přednášky se uskutečnily v prostorách sboru náboženské obce a v aule Husova institutu. Celkem se setkání zúčastnilo kolem šedesáti osob. Zájem organizátory mile překvapil a rozhodli se, že do budoucna uspořádají sérii seminářů vždy na konkrétní téma. Za Husův institut teologických studií děkujeme všem, kteří projekt podpořili, zejména náboženské obci za poskytnutí prostor, VŠ zdravotnictva a sociálnej práce sv. Alžbety za finanční podporu a v neposlední řadě Ediční komisi Pražské diecéze CČSH za spolupráci při realizaci sborníku. Tuto publikaci se stejnojmenným názvem Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce v roce 2013 a další aspekty pomoci si můžete objednat v knihovně HITS (knihovna.hits@husiti.cz).

Mgr. Monika Nová
Tomáš Netřeba

Prohlášení patriarchy

Církve československé husitské k povodním v ČR

Sestry a bratři, milí spoluobčané,
vyjadřuji jménem svým i jménem celé Církve československé husitské soucit s oběťmi povodní a s těmi, kteří byli zasaženi vodou ve svých domovech i ve svých srdcích. Upřímně se modlíme za vás, aby vám Bůh dal vnitřní sílu k překonání současných obtíží a naději do budoucích dnů.
Obracím se především na duchovní naší církve, aby pomáhali, kde je třeba, a to jak materiálně, tak duchovně. Kéž jsou naše fary střediskem podpory všem těm, kteří jsou nešťastnými událostmi zasaženi. Dejte se k dispozici orgánům krizového řízení a pomáhejte jim především psychickou podporou. Pokud je to třeba, vytvořte ve svých náboženských obcích vzájemnou podporu pro ty, kteří potřebují pomoc. Sestry a bratři, podporujte se navzájem a „neste břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův”. (Gal 6,2)
Vyprošuji vám Boží pomoc, posilu a požehnání do nadcházejících dnů

Váš bratr patriarcha
3. 6. 2013 **ThDr. Tomáš Butta**

Diakonie a misie Církve československé husitské vyhlásila sbírku pro postižené povodněmi. Přispívat můžete na účet DM CČSH č. 164298309/0800, variabilní symbol č. 0603. Všem dárcům upřímně děkujeme. Celý výtěžek sbírky bude použit pouze na pomoc postiženým povodněmi.

V kněžišti kostela sv. Klimenta zprava vikář Lubomír Pliska, patriarcha Tomáš Butta, emeritní biskup Petr Šandera a farářka Iva Pospíšilová. *Foto Pavla Roupcová*

Hora sv. Klimenta hostila Cyrilometodějskou pouť

Jedním z vrcholů cyrilometodějského roku vyhlášeného loni v prosinci brněnskou diecézí k 1150. výročí příchodu slovanských věrozvěstů Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu byla poutní děkovná bohoslužba v areálu velkomoravského hradiště na Hoře sv. Klimenta u Osvětiman. Věřící nejen z „domácí“ diecéze se na památné místo skryté v chřibských lesích vypravili v sobotu 1. června z výchozích parkovišť kluzkými, po několikadenních deštích rozbahněnými cestami. Nevlídné počasí, způsobující v těch dnech v Čechách i rozsáhlé povodně, neodradilo celou stovku poutníků, kteří tak měli příležitost si aspoň na chvíli uvědomit, že dávné misijní dílo apoštolů Slovanů nebylo rozhodně výletem do pohostinných krajin.

Přitom z něj dodnes čerpáme jistotu víry, jak ve svém kázání uvedl emeritní brněnský biskup Petr Šandera, jistotu, která nás naplňuje radostí z příslušnosti ke Kristu. Rozněcující biskupova řeč se závěrečným vybídnutím k sborovému přitakání „amen“ připomněla počátky naší církve s nadšeně přijímanými bohoslužbami pod širým nebem. Liturgie, kterou v základech kostela sv. Klimenta, jehož klenbu dnes tvoří koruny vzrostlých buků, vedl patriarcha Tomáš Butta ještě s východomoravským vikářem Lubomírem Pliskou a uherskobrodskou farářkou Ivou Pospíšilovou, uvedla věřící i do dějinného kontextu církevní tradice. Vždyť část bohoslužebných textů zazněla v řečtině, latině a ovšem staroslověnštině. Podobně pak posloužil i závěrečný pozdrav ekumenického hosta, evangelického faráře Johannesa Paulsena z německého Tastungenu, který krátce pohovořil o svatém Bonifáci, jenž pro christianizaci jeho vlasti znamenal tolik, co pro nás soluňští bratři.

Po poledni se poutníci přesunuli do Bzence, kde v tamním sboru J. A. Komenského vyslechli erudovanou přednášku doc. Václava Štěpánka z Ústavu slavistiky Masarykovy univerzity o peripetiích byzantských misionářů, kterou následoval koncert výtečně připraveného Komorního sdružení pro duchovní hudbu z Ostravy, který za řízení sbormistrů Pavly Dědicové a zlínského faráře Zdeňka Kovalčíka doprovodil i dopolední svatoklimentské bohoslužby. Kéž by i další chystané akce cyrilometodějského jubilea, diecézní setkání generací s dětskou bohoslužbou v Modré u Velehradu, pouť olomoucké diecéze na Radhošť a konečně i tradiční sázavská pouť, byly tak provázeny požehnáním jako tento diecézní den na jihu Moravy. ***Marcel Sladkowski***

Události v Lidicích

Mezi uvězněnými muži, kteří ve sklepení Horákova statku čekali na popravu, byl i lidický **kněz Josef Štemberka**. O jeho roli v lidické tragédii vypověděla po válce farní hospodyně Antonie Škrdlová. Po celou dobu osudné noci z 9. na 10. června 1942 si tento kněz i navzdory svému věku, kdy již překročil sedmdesátku, dokázal zachovat rozvahu. Svou spjatost s farní komunitou dovršil tím, že odmítl možnost jako duchovní vyhnout se exekuci. Kdyby této nabídky využil, měla by lidická tragédie dva přeživší muže nad patnáct let: Františka Seidla, jehož příběh z pera Zdeňka Mahlera zpracovává Nikolaevův film Lidice, a Josefa Štemberku – lidického faráře. Historie však nezná „kdyby“, třebaže promýšlení alternativních dějů, ke kterým by došlo „kdyby“, je stále populární. Jedním z takových „kdyby“ je i skutečnost, že v době zničení Lidic už tento kněz v Lidicích být neměl, neboť se chystal odejít na odpočinek do rodné Pecky ve východních Čechách, odkud pocházel. Odchod si naplánoval na květen a jenom proto, že jeho nástupce požádal o několikadenní odklad, v Lidicích zůstal. Takových osudových „kdyby“ však lze v každé události najít nespočet. Nicméně v zachycení událostí je úkolem historiků držet se doložených faktů. Věci nad jejich rámec mohou domýšlet spisovatelé, básníci, scénáristé či režiséři. Fakta v případě faráře Štemberky představují jeho slova, postoje a chování dosvědčená jen do chvíle, kdy je spolu s ostatními odveden do Horákova statku. Svědectví o tom, co se dělo dál, z pochopitelných důvodů chybí. Zůstává pouze ironická poznámka jednoho z německých aktérů lidického masakru – šéfa kladenského SD, který úlohu kněze popsal takto: *„Ten farář to dělal dobře. Svými modlitbami a žehnáním dosáhl, že ti lidé šli na popravu jako ovce.“* Usuzuje se, že i z těchto důvodů vybrali vrahové v Lidicích kněze na smrt jako jednoho z posledních.

Popis vnitřního zápasu kněze, průběh posledních hodin a minut jeho pastorace je nám tedy neznámý. Překvapivě to však v dokreslení role, kterou Štemberka v událostech sehrál, nevadí – to nejpodstatnější totiž bylo řečeno jeho postojem do chvíle, kdy jako jeden ze 173 mužů klesá k zemi *Pokračování na str. 3*

Kristus prostředek náš

Stará pověst vypráví, že jednou za sto let se v zahradě mezi horami Libanonu setká Ježíš z Nazareta s Ježíšem křesťanství. Dlouho tam spolu rozmlouvají, a vždycky když Ježíš Nazaretský odchází, říká Ježíšovi křesťanů: „Milý příteli, bojím se, že my dva se spolu nikdy neshodneme…“

Je dobré vidět se očima druhých. Vede to k tvořivému zamyšlení, sebereflexi. Ve všech církvích vyznáváme: Kristus prostřed nás. Je to prosba, touha, naděje. Je-li mezi námi – je na něm. Ne na nás. My můžeme jen doufat.

Anebo už spíš platí – Kristus prostředek náš? Za dva tisíce let přikryto harampádím všeho druhu se evangelium plíživě přetavilo v církevní právo, láska k bližnímu v zákonickou morálku musíš-nesmíš, různost výkladů rozdělila křesťany na majitele lepší a horší pravdy, lepšího a horšího stolu s večeří Páně, zbožnost se zaměňuje s pobožnůstkářstvím, Kristus se stal předmětem teologického studia i víry místo podnětem (podmětem?) k následování (následování životem je nahrazeno umrtvujícími a nesrozumitelnými rituály). A pomalu pak přešel v „prostředek“ našich hrubě lidských účtů, záměrů a cílů. Použit, využit. A už nám to ani nepřijde.

Znáte to: moderátor si pozve hosta, aby ho vyzpovídal, ale vůbec mu nejde o něj, o to, co on chce říct, co pokládá za důležité. Moderátor ho použije ke svému vlastnímu zviditelnění blbými otázkami o pěně dní a nenechá ho často ani domluvit. I my, křesťané, jsme už jen takovými konferenciéry víry (řečeno s Leonem Bloyem). Nenecháme mluvit Krista samotného. Kristus je už jen takové zbytkové logo firmy, zbytnělé instituce, nepodobné té počáteční, kdy jsme jako křesťané byli všemu lidu milí… Ne, lidi nemají nic proti Ježíši Kristu ani proti křesťanství. Ale mají oprávněné výhrady proti tomu, jak jim my, křesťané, křesťanství prezentujeme.

Pomyslný míček je na naší straně. A tak (spolu s Františkem z Assisi) pojďme začít znovu, neboť jsme dosud neudělali vůbec nic. ***Jana Šilerová***

Touho, ať jsi dálka, Bůh či žena,
na kolena vrháš mě
a duše z tebe celá rozechvěná
vale dává tmě.

Touho, co jiného mi tady zbývá
než let třeba bez křídel
a píseň, jež si sama ve mně zpívá
a již mi anděl lásky vždycky záviděl.

Touho, sestřičko mých pozdních dnů,
ticho, co celého mě prostupuje,
dej, ať podobá se snu,
co jak pírko holubí
do věčnosti se mnou pluje.

Věroslav Mertl

Věroslav Mertl se narodil 30. března 1929 v Chrášťanech u Týna nad Vltavou. Vydal řadu románů, knih povídek a básní. V jeho díle jsou zřetelné stopy křesťanské víry. Zemřel 20. května tohoto roku v Českých Budějovicích. **Zdeněk Svoboda**

Z kazatelského plánu

IV. neděle po svatém Duchu

Svůj hřích jsem před tebou přiznal, svoji nepravost jsem nezakrýval, řekl jsem: „Vyznám se Hospodinu ze své nevěrnosti.“ A ty jsi ze mne sňal nepravost, hřích můj.

Žalm 32,5

První čtení: 2. Samuelova 12,1–10.13

Tužby pro dobu po Duchu svatém (I):
2. Abychom se slova Božího přidržovali a dokonaleji Boha poznávali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom s Boží milostí spolupracovali a své spasení ve skutek uváděli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:
Panovníku Hospodine, prosíme tě, udržuj svou církev ve víře a lásce, ať v naší zemi prospívá a ze tvé milosti zvěstuje tvou pravdu a slouží tvé spravedlnosti! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Galatským 2,15–21
Evangelium: Lukáš 7,36–50
Verše k obětování: Žalm 16,7–8
Verše k požehnání: Lukáš 7,48.50

Modlitba k požehnání:
Panovníku Hospodine, děkujeme ti, že jsi nás nasytil nebeskými dary. Prosíme tě, veď nás Duchem svatým, abychom tě chválili nejenom ústy, ale celým životem! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 95, 141, 182, 185, 191, 311, 326, 334

Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane

Pokračování z minulého čísla

Je to výrok muže hluboce ponořeného do radosti všudypřítomného Boha. Je to slovo muže, který absolutně neodpovídá barvotiskovým kýčovitým figurkám křesťanských světců („ach, zemřela panensky čistá dívka, od mládí sytící se jen svátostí oltářní“), ale ani obrazům židovských autorit („celý den a celičkou noc jen slovo Zákona v ústech má“). Buber čte podivínského protestantského mystika Jakoba Böhma. Vnitřně zápasí s „rouhačem“ Friedrichem Nietzschem. Je sionistou, ale necítí nenávist k nepřátelům židů. Zařadí se mezi chasidy, blázny Boží, kteří byli židovskou ortodoxií podezřívání (mimo jiné!) z panteismu. A je to chasid Buber, který říká: *„Teprve tehdy, když jednotlivec pozná druhého, ve vší jeho jinakosti, jako sebe, jako člověka, a odtud k druhému pronikne, teprve pak prolomí svoji osamělost v silném a proměňujícím setkání.“* (Problém člověka)

Hle, jak ježíšovské, jak křesťanské! Originalita jedince, neopakovatelnost, jinakost, svébytnost, jedinečnost. Sebevědomé a přitom pokorné pojmy, které tolik nenávidí pokrytci, prázdné nádoby, úředníci kultu, kupčíci na místech biskupů a prelátů, vyhořelá srdce, pokukovatelé po „jistotě“ minulých okovů, ctižádostivci; bývalí špatní amatérští herci, z nichž se stali ještě horší duchovní, novodobí farizeové a kultofilové všeho druhu! A to je ono Ježíšovo břitké jako bič zapráskající slovo: ***„Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do nebeského království.“***

Vůle Boží nesmí být pod hrozbou idolatrie zaměněna za vůli lidskou. Byť by to byl člověk ověšený kněžským, biskupským, kardinálským či patriarším řetězem. Neboť to „pravé pojetí víry“, to pochopení Ježíšova „ne každý vejde“, je setkání zcela a bytostně zkušenostní, všemi jistotami otřásající.

„A najednou, přese všechno zkoumání a hledání, ne zvolna, nýbrž bezděky a zvolna, mi došlo, že svoboda je u Boha. Zčistajasna mi to došlo, když jsem pronášel na začátku ranní modlitby slova „Slyš, Izraeli“. Myšlenka na tuto dokonalou božskou svobodu tak otřásla mou tělesnou schránkou, že mi bylo, jako by mi měly zuby vyskočit z úst, a nedokázal jsem ta slova doříci do konce, k hroznému slovu „jeden“. Teprve až jsem si připamatoval, že i mně, hroudě hlíny, je přidělena část svobody, mohl jsem se modlit dál.“

Pravda, Martine Bubere,
pravda; díky za ni!
Martin Chadima

Nad Písmem

Komu se málo odpouští, málo miluje L 7,36-50

Všemi biblickými texty, které jsou určeny pro dnešní neděli, prolíná téma obrácení, kterému předchází hluboké a upřímné pokání. Obrácení jako dialog mezi člověkem a Bohem, v němž iniciativa je na Boží straně. Bůh hovoří a člověk odpovídá.

Tuto zkušenost učinil král David, když byl slovy proroka Nátana přiveden k pravdě o sobě a vyznal svůj hřích: *„Zhřešil jsem proti Hospodinu.“* Toto vyznání obnovuje Davidův duchovní život a vysvobozuje ho ze spleti lží a nevěrností. Jeho pokání je hluboké, jeho srdce je plné lítosti, a proto se mu dostává Hospodinova odpuštění, které jej vysvobozuje ze smrti.

Tuto zkušenost učinil apoštol Pavel, zasažený bleskem lásky ukřižovaného Krista. Člověk je před Bohem ospravedlněn a jako takový je schopen jednat ne ze skutků Zákona, ale ze spásy, kterou nám Ježíš Kristus přinesl. On plně bere na sebe naše bolesti a strasti, náš osud činí svým vlastním osudem, kryje svůj život s naším. Proto apoštol Pavel může vyznat: *„Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus.“* A to je nejhlubší tajemství, v jehož světle teprve můžeme pochopit zástupnost Ježíšova kříže.

Tuto zkušenost učinila i žena hříšnice z dnešního evangelia. My starší si jistě vzpomeneme na krásný křesťanský song Luboše Svobody a Pavly Zachařové „Magdaléna“, který před lety nazpívala Marta Kubišová: *„Od chvíle, Pane, kdy tě znám, je k zešílení znát svůj hřích, lehčí je bída, křivda, hlad, nemohu dál, prosím tě, přijď. A já to vím, že musím přijít sama a jako nard mu přinést duši svou, z posledních sil rozdrtit její obal a vylít ti ji u nohou...“* Ta žena dokázala s pláčem vyznat svou vinu nejen před shromážděnými lidmi ve farizeově domě, ale především před Pánem Ježíšem, jehož svrchovanou a odpouštějící moc mohla zakusit.

Hlavní postavy tohoto příběhu stojí v ostrém protikladu. Na jedné straně vidíme opravdovou lítost v srdci ženy, na druhé straně chlad a odstup farizeův. V této chvíli mu jdou hlavou vážné pochybnosti: kdyby to byl opravdu prorok, musel by vědět, co je to za ženu, která se ho tu dotýká. Pán Ježíš umí číst v lidském srdci a zná Šimonovy myšlenky. Vypráví mu podobenství o dvou dlužnících, kterým věřitel odpustil dluh, když neměli čím zaplatit. Který z nich ho bude mít raději? Šimon odpovídá, že ten, komu odpustil víc. Ježíš mu dává za pravdu a vytýká mu jeho chování. Zatímco Šimon Pánu Ježíši nepodal vody na umytí nohou, žena je zkropila svými slzami. Nepolíbil ho, ona však pokryla jeho nohy polibky, nepomazal jeho hlavu olejem, zato ona celou libru drahocenné masti vylila na jeho nohy. A pak pronáší Ježíš ona slova: *„Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku. Komu se málo odpouští, málo miluje.“*

Láska a odpuštění se navzájem podmiňují. Žena s vírou přijímá poselství spásy a Ježíšova slova *„Jsou ti odpuštěny hříchy... tvá víra tě zachránila, jdi v pokoji,“* znamenají opravdový průlom v jejím životě. A tak ji později vidíme vedle Ježíšovy matky pod křížem, v sobotním ránu spěchá s ostatními ženami ke hrobu, aby Ježíšovo tělo pomazala vonnými mastmi, jako první se setkává se zmrtvýchvstalým Pánem a jako první přináší zprávu o Ježíšově zmrtvýchvstání apoštolům.

Setkání s Ježíšem Kristem – vítězem nad osudem a smrtí – přivádí člověka na cestu poznání vlastního hříchu. Jedině Ježíš snímá tíhu našich vin, on jediný nás přivádí k pravému pokání a ke zdrojům skutečné obnovy, on jediný dává příslib nového života v plnosti.

Nepřeslechněme v hluku tohoto světa jeho tichý hlas. ***„Dnes tě volá, dnes tě přijme, dnes je spásy den,“*** zpíváme v naší oblíbené písni. Ano, zatím trvá lhůta našeho pozemského života. Nepromarněme ji a začněme každý u sebe, s vírou, že žádný, kdo v pokoře vyzná svůj hřích, žádný, kdo upřímně prosí, nebude oslyšen.

Miroslava Jarolímová

Pane,
jako Magdaléna se skláníme u tvých nohou.
Víme,
že člověk ze svých slabých sil nezmůže nic,
ty můžeš všechno.
Vyznáváme se tobě, Všemohoucímu,
že jsme zhřešili v myšlenkách,
slovech i činech.
Přicházíme před tebe s vyznáním svých vin
a lekáme se tvého přísného pohledu na náš život.
Tak mnohé nás chce od tebe vzdálit,
ty jsi však přece silnější.
Prosíme proto:
Pane, smiluj se nad námi a vyslyš nás pro zásluhy
Pána Ježíše Krista.
Jen tvé odpuštění nám může znovu dát
život, sílu nového života!

Události v Lidicích

Dokončení ze str. 1

s vícečetnými průstřely hrudi a lebky. Nevím, zdali se dochovala některá ze Štemberkových kázání, která měl v lidickém kostele. To poslední u zdi Horákova statku se odehrálo beze slov. Básník, popisující zápas jiného kněze mučedníka, Maxmiliána Kolbeho, který v osvětimském pekle zástupně sám sebe vybral na smrt, aby zachránil život spoluvězně – otce čtyř dětí, to vyjádřil takto: *„…tys pohotově vzal na sebe kříž…a začal mlčky kázat evangelium služby a oběti.“* Tváří v tvář tragédiím lidického či osvětimského rozměru Bůh usedá v očích soudícího lidu na lavici obžalovaných. ***Kde byl? Proč se to stalo? Proč nezasáhl?*** Ta otázka, která se jako červená nit táhne prakticky celými dějinami spásy, tak jak o ní vypovídají náboženství křesťanů i židů, zůstává na jedné straně bez odpovědi, navzdory četným advokátům obžalovaného Boha, kteří na jeho obranu sepisují tlustospisy, anebo vypovídají lidé typu polského kněze Kolbeho a jeho českého protějšku Josefa Štemberky. Tyto odpovědi se nedochovaly v podobě řečených, napsaných či vytištěných slov, nýbrž skrze konkrétní činy, které tito lidé vykonali. Není totiž jiná odpověď po smyslu utrpení, nežli mlčení, které následovalo po Kristově výkřiku na kříži: ***Eli, eli lema sabachtani – Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?*** Anebo ta, kterou svým životním postojem dosvědčují ti, kteří bolest druhých pochopili jako bolest vlastní a svými životními postoji se ji snaží s druhými spolunést, sdílet či v rámci možností ulehčit. Když ulehčení možné není, zbývá poslední: postavit se do řady s těmi, kteří trpí. Vzít na sebe svůj kříž, nesnažit se před ním utéci, ale přijmout ho s pokorou, že i kříž může být řešením, že i kříž může být východiskem. Ti, kteří věří, nemají ve chvílích bolesti a v čase smutku za úkol Boha obhajovat, snažit se vysvětlovat, jak něco takového mohl dopustit. Buď věříme, nebo nevěříme. Víra však nabádá k spoluúčasti, nepodává vysvětlení a zaručené návody pro přítomnost ani budoucnost. Naopak, je plná pochybností, nezodpovězených otázek, a přesto jsem přesvědčen, že je onou hlubinou bezpečí, přístavem, útočištěm a pevnou tvrzí. ***Tajemnou mocí***, za kterou ji označil jiný křesťanský mučedník 2. světové války, německý evangelický teolog Dietrich Bonhoeffer, když v čekání na smrt a v jistotě brzkého konce v Hitlerově žaláři básnil o víře jako o tajemné moci, která člověka tiše obestírá. Někdy označují lidé veliké utrpení za ďábelské. V případě Lidic je to jedna samostatná kapitola, která události z roku 1942 spojuje s dávnými kulty pohanských svatyní, které údajně na místě dnešních Lidic stávaly. Já osobně se stavím zdrženlivě k přílišné personifikaci ďábla jako hybatele a působitele neštěstí, která se hrnou na lidské hlavy, i když jsem přesvědčen, že podobu Božího protivníka zahlédáme v šerosvitu televizních obrazovek, mihotavém chvění monitorů, stéká na nás denně ze stránek novin a časopisů. Má však podobu člověka, lidí z masa a kostí stejných jako jsme my. Vždyť členy popravčích komand – včetně toho lidického – byli přeci docela „obyčejní“ lidé, tátové od rodin a sousedé, které denně potkáváme na ulici. Ďábel okupuje prostor, z něhož jsme vytlačili Boha. Kde není Bůh, nastupuje jeho protivník, otevírá se prostor démonským silám a mocnostem, které nás lehce přesvědčí, že Boha není a je jen člověk sám sobě nebo druhým lidem bohem bez Boha.

Zmíněný Bonhoeffer zakončuje svou báseň, která je zároveň modlitbou:

Máš-li však pro nás
hořký kalich strastí,
jež trpce přetékají přes kraje,
my přijmeme jej, nechceme se třásti,
vždyť s námi tvoje dobrá ruka je.

David Frýdl

O novodobém ateismu

Člověk bez víry
je rybou na suchu.
Plácá se sem a tam
až lekne.
Žít v hlubinách víry
s nadějí vylovení
pro věčnost.

V poslední době jsem si všiml, že knihkupectví zaplavují knihy jako například *Boží blud* od biologa Richarda Dawkinse, *Konec víry* od neurologa Sama Harrise a *Bůh není velký* od novináře Christophera Hitchense. Filozof Michel Onfray svým bestsellerem *Ateistický manifest*, který podle autorových slov představuje poslední bitvu se silami křesťanství, mne šokoval. Ne snad proto, že bych se bál o vlastní víru v Ježíše Krista, ale proto, že (cituji): *„Dosud nikdy jsme nezažili to, čemu dnes Richard Dawkins říká všeobecné proklamování hrdého vědeckého ateismu. Přední světoví ateisté pořádají obrovský ‚comming out‘. Dva z nich, americký filozof Daniel Dennett a britský biolog Richard Dawkins uveřejnili články, ve kterých vyzývají nevěřící lidi, aby přestali užívat výraz ateista, který podle nich obsahuje negativní konotace, a nabízejí alternativu. Dennett a Dawkins si dali název ‚The brights‘ – ‚jasné hlavy‘“.* (Dinesh D. Souza, *Křesťanství a ateismus úplně jinak*, Ideál, Praha 2009). Z jejich vlastní definice tohoto pojmu vychází, že jsou to lidé, kteří zastávají světonázor, který neobsahuje nadpřirozeno a mysticismus. Dennett říká, že The brights nevěří na duchy, skřítky, velikonočního zajíčka či Boha. Jak to Dennett myslí, je zřejmé: The brights jsou ti intelektuálně na výši, vědecky vzdělaní a neskočí na žádné pověry. Z tohoto nového pojetí ateismu je jasné, že The brights nechtějí být pouze tolerováni. Chtějí získat veřejný monopol a veřejné fórum a křesťany z něj definitivně vyhnat. Chtějí zdiskreditovat náboženská tvrzení a přesvědčit zbytek společnosti, že křesťanství je nejen pomýlené, ale dokonce i zlé. Viní náboženství z dějinných zločinů a z trvalých konfliktů i v dnešním světě. Zkrátka chtějí, aby jakékoliv náboženství zmizelo z povrchu zemského. A jak toho chtějí dosáhnout? Hodlají ovládnout školní osnovy, aby mohli šířit sekulární ideologii a podrývat křesťanství už v hlavách těch nejcitlivějších a také nejzranitelnějších – našich dětí! Pro své dospělejší publikum budou dále psát své protináboženské knihy, které budou protěžovat svojí vědeckou autoritou.

V neposlední řadě se chtějí účastnit veřejných intelektuálních debat, kde na jedné straně bude sedět The bright – „hlava jasná“ a na druhé straně křesťan apologeta...

Díky Bohu máme mnoho kvalitních obránců víry našeho křesťanského světa. Mají ve své výzbroji jednak moderní vědecké poznatky, které podporují nutnost existence Boha Stvořitele, protože aby „něco“ vůbec mohlo být (mám na mysli například věřící fyziky, astronomy a filozofy), je nutné uznat Tvůrce toho „něčeho“. Křesťanští apologeté mají oproti The brights ve své výzbroji velikou výhodu – poznali Boha osobně, každý svým originálním způsobem. Mohou tedy vydávat svědectví nejen intelektuální, vědecké, ale také svědectví svého srdce a života. A právě to jsou zbraně, které poctivé ateisty – pokud jim jde skutečně o poznání pravdy – mohou donutit přehodnotit skepsi vůči Bohu. *„Než jsem uvěřil,“* říká teolog Tomáš Halík, *„musel jsem být nejprve upřímně skeptický ke své vlastní skepsi.“* Pokud to ateisté dokáží, naleznou poklad – Boha a osobní vztah s ním. Pokud to nedokáží, zůstanou nešťastnými lidmi, žijícími v pasti vlastního ega s různými ideologiemi a pochroumaným světonázorem. Úkolem pro nás tedy je, abychom se modlili za moudrost a vedení od Boha, abychom studovali kvalitní křesťanská díla a v neposlední řadě se vyzbrojeni získanými znalostmi nebáli konfrontovat lidi ve svém okolí křesťanskou zvěstí.

Do školství a obecně do veřejného sektoru se už asi nedostaneme. Svatou půdu již Evropa na většině místech prohrála. Ale to není důvod ke chmurám. Naše možnosti se nyní podobají možnostem vznikající mladé, křesťanské Církve popisované v knize Skutků apoštolských. Máme evangelium, vědecky i lidsky perfektně ověřené a fungující, tudíž je na základě slov samotného Pána Ježíše nutné ho vytrvale šířit dál. **Aleš Toman**

Disk další galaxie
o průměru sto tisíc
světelných let
letí vesmírem.

To byl hod!
Miliony let
na své dráze
a měl by letět do tmy?

Diskobolos
co ho vymrštil
trénovaně z ruky
za velkého třesku
s dalšími disky galaxií

Nebeský diskobolos
nebo teorie
velkého třesku?
V obojí musíme uvěřit.

Teorie víry ze sbírky
Ptám se svých slov
Alois Volkman

Setkání v Lipanech

V neděli 26. května odpoledne náboženská obec naší církve v Úvalech zahájila tradici každoročních setkávání u památníku bitvy u Lipan a s ním spojenou bohoslužbu k uctění památky pohnutých časů našich dějin, kterou sloužila sestra farářka Mgr. Jitka Pokorná. Bitva samotná byla důležitým mezníkem, který nasměroval budoucnost národů žijících na našem tehdejším území a dodnes má větší či menší vliv na výklad naší historie. Co by se asi stalo nebýt Mistra Jana Husa a husitství? Kam by svět a církev směřovaly? Byl nejprve vítězný a posléze bratrovražedný boj vyústěním tehdejších politických tahů a nebyl zbytečný? Politologové a historikové mají svá vysvětlení, která zájemci dnes snadno najdou na netu. Ten, kdo ale navštíví ono památné místo nedaleko Českého Brodu, Lipanskou mohylu, získá pohled a dojem vlastní. Zvlášť, když jej prověří nepříznivé počasí. Za silného větru v dešti, kdy nárazy obojího braly od úst slova a papír z rukou, byl dojem vzpomínky na krvavou bitvu umocněn. Věřícím úvalské náboženské obce a příznivcům byl zprostředkován zájezdem minibusu a také dalším náhodným turistům, kteří se přidali. Lipanské bohoslužby se zúčastnili i dvě sestry ve věku 92 a 95 let.

za radu starších Alena Janurová
náboženská obec v Úvalech

Dr. Karel Farský

Dne 12. června uplynulo osmdesát šest let od smrti prvního patriarchy naší církve, bratra ThDr. Karla Farského.
Připomeňme jeho stále živý a v mnohém aktuální myšlenkový odkaz, jenž nám zanechal, citací několika krátkých úryvků z jeho slavných Postil.

- Je možné vzkříšení národa a obrození života jednotlivcova; ale musí zasáhnouti přímo Boží spravedlnost v život jejich. Není-li národ tak dalece vychován a vzdělán, aby nahlédl po dobrém sám nutnost spravedlnosti a poctivosti životní, zasahuje nemesis, Boží spravedlnost věčná, narovnající všecka scestí operací bolestnou.
- Člověk přestává již pokládati se za centrum světa a vidí, že jest v tom světě nic víc nežli také jenom jako sněženkou, tvorem, který sice mnoho ví, ale mnoho také zkazí, co by zkazit nemusil a neměl, mnoho prospívá, a mnoho škodí.
- Různé „nouzové práce“ nemusí být výsadou jen obcí, zemí a státu; proč by nemohli zámožní soukromníci zavdávati lidem nazaměstnaným různé práce nouzové ve větších rozměrech nežli je zvykem?
- Skoro se zdá, že zejména náš národ je tak nějak moc podoben biblickému Petrovi: dobrosrdečný a pro všecko dobré lehko vznětlivý a nadšený, horlivý a nevážící obtíží a oběti, ctižádostivý a nezřídka i velikášský, rázem odhodlaný postavit se třeba celému světu, ale když na to přijde, najednou i rázem zase skleslý a bezradný, hotový zapříti se a zahoditi třeba před děvečkou nebo před sluhou z arcibiskupského paláce.
- Národové přijímali křest a jméno křesťanské, ale zůstávali pohany, barbary. Jenomže barbarství své uzákoňovali si co kulturu křesťanskou. A na každý barbarský přežitek musila se najíti křesťanská formule. Ale přes studenou bezcitnou půdu zemskou už vanou nové větry jara, z říší myslí lidských táhnou po celé oblasti zemské nové myšlenky, krásnější, tuchy více méně ujasněné, že člověk přece jen je člověkem a že by každému člověku mělo dopřáno býti, aby člověkem býti směl.

Zprávy

Z programu pouti na Sázavě

8.45–9.30 h Zahájení ve Sboru opata Prokopa, Pražský žesťový soubor, pouť do Sázavského kláštera
10 h Bohoslužba CČSH, pozdravy, pěvecké sbory (Severní zahrada)
11.30–12 h Pěvecké sbory Fillokalia, Resonance (Severní zahrada)
13–15 h Hodnocení dětských obrázků (vstupní brána)
13–15 h Koncerty pěveckých sborů Filokallia, Resonance, Komorní sbor města Hodonína, Trio Harmonie (Rajský dvůr)
15 h Koncert Ireny Budweiserové
16.30 h Setkání studentů a mladých, beseda s biskupy, přednáška prof. Zdeňka Kučery (Rajský dvůr)
17.30 h Varhanní koncert
18.30 h Pravoslavné nešpory

Dětský program:
10–13 h Malování Cyril a Metoděj (vyhlášení a ocenění v 16.30 h)
10–15 h Malování na téma Anděl
12–16 h Putování Cyrila a Metoděje – hry, úkoly a soutěže
16 h Divadlo dětí DD Sázava

Pořádá CČSH ve spolupráci s NPÚ - Klášterem Sázava za podpory Města Sázava a finanční podpory MK ČR, SČ kraje pod záštitou hejtmana MVDr. Josefa Řiháka.

Klášter v Sázavě nabízí komentované prohlídky kláštera s výstavou ikon.

Více: www.poutnasazave.ccsh.cz

Setkání v Betlémské kapli

Ústřední rada Církve československé husitské vás srdečně zve při příležitosti 598. výročí mučednické smrti M. J. Husa na **bohoslužbu v Betlémské kapli** v Praze, která bude konána v rámci Husovského trienia **6. července od 15 hodin** pod vedením patriarchy ThDr. Tomáše Butty, Th.D., královéhradeckého biskupa Mgr. Pavla Pechance a farářky Mgr. Debory Chytilové. Kázat bude brněnský biskup Mgr. Juraj Dovala. **red**

Konference v Brně

Zveme vás 24.– 26. června do školicího střediska (Lipová 26, Brno) na teologickou konferenci, kterou pořádá naukový odbor úřadu ÚR. Tématem budou otázky služby a úřadu. Více: kristyna.mlynkova@ccsh.cz.

Kristýna Mlýnková
naukový odbor

Bohoslužba za oběti drog

V kostele Nanebevzetí Panny Marie a sv. Karla Velikého v Praze na Karlově se ve čtvrtek 20. června od 17.30 hodin uskuteční ekumenická bohoslužba slova za policisty, kteří padli v boji proti drogám, a za oběti drogové závislosti. Bohoslužbu pořádá Národní protidrogová centrála a Křesťanská policejní asociace. **red**

Pozvánka do Peruce

Náboženská obec naší církve v Peruci si 23. června připomene **osmdesáté výročí postavení kaple Mistra Jana Husa**. Program:

- **15 hodin** – Sváteční bohoslužbu bude vysluhovat pražský biskup ThDr. David Tonzar.
- **16.30 hodin** – Při společném posezení a občerstvení vystoupí lounský pěvecký sbor Kvítek. **red**

Pozvání do Vršovic

Zveme do divadla Mana:

- **21. června v 19 hodin**: **Zachraňte Edwardse**. Komponovaný večer s projekcí filmu režisérky Dagmar Smržové o rodičích dítěte s Edwardsovým syndromem. Host večera: M. Sladkowski. Duchovní promluva David Frýdl.
- **25. června v 19 hodin** ve velkém sále: **Úvod do neštěstí**. Kultovní kniha psychologa P. Watzlawicka převedená do divadelní řeči.

Divadlo **Mana,** Husův sbor Vršovice, Moskevská 34/967. **red**

Pietní shromáždění

Zveme na pietní shromáždění k uctění památky 27 popravených představitelů českého odboje v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze a u desky popravených obětí. **21. června v 18 hodin**. Akce se koná pod záštitou primátora hlavního města Prahy a starosty MČ Praha 1. **red**

Doteky – Interview

Další, již 133. pořad projektu **Doteky – Nový cyklus Interview**, se koná 14. června v 17.30 h na faře naší církve v Liberci (nám. Českých bratří 35/2). Hosty autora pořadu S. Kubína, novináře F. Cingera a prof. P. Moose, zpovídá básník F. Novotný. **sk**

Koncerty u sv. Mikuláše

• 17. 6. – 14 hodin
Benefiční koncert - zdarma
Loma Linda Academy Choir
• 17. 6. – 20 hodin
Bach, Händel, Vivaldi, Mozart
Koncert pro varhany a orchestr, Camerata Pragensis Orchestra, A. Bárta –varhany
• 18. 6. – 17 hodin
Bach, Händel, Purcell, Brahms
M. Pšenička – varhany, Z. Šedivý – trubka, J. Šedivý – trubka
• 19. 6. – 17 hodin
Vierne, Händel, Mozart, Schubert
B. Rabas – varhany, H. Jonášová – soprán
• 20. 6. – 14 hodin
Benefiční koncert – zdarma
St. Margaret's School (UK)
• 20. 6. – 17 hodin
Telemann, Bach, Mozart, Händel
F. Šťastný – varhany, cembalo, V. Vlna – hoboj
• 21. 6. – 13 hodin
Benefiční koncert – zdarma
Svedal Youth Band (Švédsko)
• 21. 6. – 20 hodin
Mozart, Bach, Vivaldi, Dvořák
Prague String Orchestra, A. Vondráčková – housle, V. Vlna – hoboj
• 22. 6. – 14 hodin
Benefiční koncert - zdarma
Suzuki MacPhail Center for Music (USA)
• 22. 6. – 17 hodin
Händel, Beethoven, Mozart, Corelli
J. Popelka – varhany, V. Frank – housle
• 22. 6. – 20 hodin
Mozart, Bach, Vivaldi, Dvořák
Prague String Orchestra, A.Vondráčková – housle, V. Vlna – hoboj
• 23. 6. – 17 hodin
Bach, Händel, Mozart, Telemann
O. Kvěch – varhany, V. Slivanský – flétna
• 23. 6. – 20 hodin
Vivaldi, Schubert, Dvořák, Gershwin
Consortium Pragense Orchestra, Š. Heřmánková – soprán, M. Laštovka – trubka

Pro děti a mládež

Ježíš a hříšnice

Tajenku získáte tak, když z biblického textu L 7,36–50 vypíšete písmenka podle tohoto klíče: první číslo značí verš, druhé je slovo v tomto verši (včetně předložek a spojek), třetí znamená písmeno v daném slovu.

1. 45,2,1	8. 41,1,3	15. 39,1,3
2. 42,6,5	9. 40,10,1	16. 4,9,3
3. 39,7,2	10. 43,9,7	17. 47,6,2
4. 46,3,3	11. 36,5,5	18. 36,7,2
5. 38,3,5	12. 47,2,1	19. 50,7,3
6. 36,3,4	13. 50,3,4	20. 41,5,8
7. 47,1,5	14. 45,3,2	

(Řešení z minulého čísla: Velký prorok.) ***Jana Krajčiříková***

Rozhodnutí Ústavního soudu

Dne 3. června 2013 rozhodl Ústavní soud České republiky o návrhu na zrušení zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, který podala skupina senátorů a dvě skupiny poslanců. Soud svým nálezem ze zákona vypustil pouze jedno slovo, v ostatních částech byl návrh na zrušení zákona zamítnut. Konečný nález zabývající se námitkami je v rozsahu více než 200 stran. Úpravou nejsou dotčeny finanční náhrady, přiznané církvím na základě tohoto zákona, ani smlouvy o vypořádání se státem uzavřené dne 22. 2. 2013.

Z ekumeny

Slavnostní odhalení sousoší sv. Cyrila a Metoděje v Brně

K oslavám Jubilejního roku 1150. výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu se připojila také moravská metropole. Ve čtvrtek 6. června bylo u katedrály sv. Petra a Pavla v Brně slavnostně odhaleno sousoší Cyrila a Metoděje autorů V. Matouška a Ing. arch. R. Horáka. ***podle ČBK***

Oslavy 15. výročí obnovení duchovní služby v armádě

Armáda ČR si 4. června spolu s církvemi a Ministerstvem obrany ČR připomněla 15. výročí obnovení duchovní služby v armádě. Kardinál Dominik Duka OP a předseda ERC Joel Ruml ve vojenském kostele sv. Jana Nepomuckého sloužili ekumenickou bohoslužbu, při které vzpomněli na padlé české vojáky. Společenského setkání, které se konalo v Arcibiskupském paláci, se zúčastnili představitelé České biskupské konference v čele s jejím předsedou kardinálem Dominikem Dukou, předseda ERC Joel Ruml a představitelé dalších církví, které spolupracují na duchovní službě v armádě. Přítomni byli rovněž zástupci Ministerstva obrany ČR. Během setkání byla předána vyznamenání Zlatá lípa ministra obrany a Záslužné kříže a udělen Čestný odznak AČR za zásluhy a Pamětní medaile generála Metoděje Kubáně. Ještě před samotným setkáním proběhlo kolokvium na téma vojenské duchovní služby v různých kontextech. Promluvil na něm např. hlavní kaplan plk. Jan Kozler.

V armádě dnes slouží 28 kaplanů z osmi církví. Jejich počet od roku 1996, kdy začal působit v české jednotce v Bosně a Hercegovině první vojenský kaplan, postupně vzrůstá. Optimální počet pro naši armádu je 35 kaplanů. Uchazeči o duchovní službu v armádě musejí splnit mnoho kritérií. Jsou na ně kladeny stejné nároky jako na vojáky z povolání, tedy například podmínka plné fyzické a psychické zdatnosti. Služba vojenského kaplana je časově omezená a zpravidla trvá 6–8 let. Vojenští kaplani jsou duchovní, které do služby vysílají společně všechny křesťanské církve sdružené v Ekumenické radě církví, aby ve vojenském prostředí sloužili všem, kteří o pomoc požádají. Úkolem kaplana není hlásání víry – kaplan nikdy nemluví o věcech víry jako první; nejedná se ani o jakési moralizování a napomínání – základem je úcta ke svobodě každého jednotlivce; ale jde především o službu naslouchání, o službu spoluprožívání pracovních i osobních radostí i těžkostí v úctě k osobnímu tajemství každého, kdo se kaplanovi svěří. *Více na www.kaplani.army.cz*

Den otevřených dveří v Nazaretu

Už podeváté pozvalo diakonické zařízení naší církve Nazaret v Podzámčí v Borovanech k návštěvě v Den otevřených dveří. Když se v roce 2005 konal poprvé, měl Nazaret za sebou necelé dva měsíce působení v areálu borovanského zámku. Prostorově i personálním obsazením byl mnohonásobně menší, ale už tenkrát šlo o to, aby sem lidé našli cestu a cítili se tu dobře. Letošní den otevřených dveří 14. června je spojen opět s Jarmarkem neziskovek a drobných řemesel – s možností zakoupit si výrobky pro užitek i pro radost – a to na zámeckém nádvoří. Organizátoři připravili atraktivní doprovodný kulturní program v přilehlých prostorách v přízemí pod knihovnou; nejprve od 15 hodin divadlo pro děti a rodiče v podání souboru Dell´arte a poté představení Kukaček – integrované skupiny nejen country tanců, v níž jeden z páru je nevidomý či jinak handicapovaný. Na závěr se představí oblíbená skupina Traband v zámeckém kině. **kaf**

Nazaretský kalendář byl oceněn

Nazaretský kalendář 2013 opět obstál v celostátní soutěži Kalendář roku. V kategorii Nejlepší vyjádření sociální role se umístil na druhém místě. Tuto soutěž vyhlašovanou Typografií a M.I.P. GROUP jsme obeslali naším nástěnným kalendářem již pošesté. V minulosti jsme získali dvě ceny třetí a jednou jsme se umístili ve stejné kategorii na místě prvním. Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže proběhlo na výstavišti v Praze-Letňanech v úterý 14. května tohoto roku. Do Prahy se vlakem na slavnostní vyhlášení výsledků vydali dva „nazaretští", a to Kateřina Ašenbrennerová jako arteterapeutka, která celý výtvarný postup přípravy kalendáře vedla, a jeden z výtvarníků – klient Denního centra Martin Chmelař. Přímo na místě se tak dozvěděli radostnou zprávu o získaném ocenění. Uspět v konkurenci mnoha renomovaných výtvarníků, fotografů a grafiků je pro nás velkou ctí. Pro ty, kteří náš kalendář na tento rok neznají, připomínám, že obsahuje dvanáct básní Františka Halase s ilustracemi klientů sociálních služeb Nazaretu. Kalendář skrývá jako každoročně malé překvapení a letos poprvé také CD, a to s nahrávkou všech dvanácti básniček v podání pana Jana Přeučila a s jemným hudebním doprovodem Štěpána Škocha a jeho přátel. Ocenění, kterého se Nazaretu dostalo, je pro nás radostné a také je velkým povzbuzením při tvorbě kalendáře na rok 2014. **kaf**

Český zápas
MK ČR E 127 ISSN 0323-1321
Týdeník Církve československé husitské
Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6.
Redakce: ThDr. Klára Břeňová, Mgr. Markéta Stehlíková, Mgr. Ervín Kukuczka, tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz.
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9